

Қожа Ахмет Ясауи атындағы халықаралық қазақ- түрік университеті

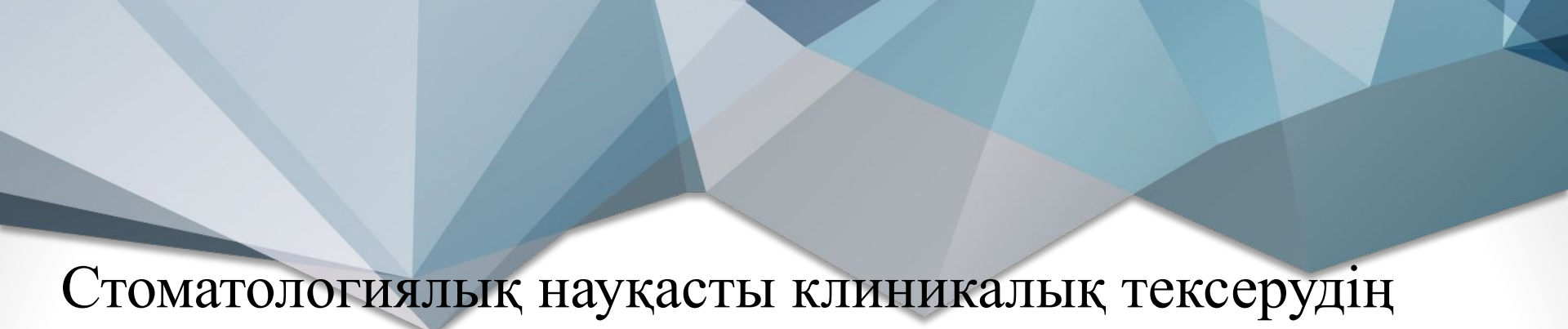
**Тақырыбы: Науқасты негізгі әдістер арқылы
тексеру**

**Қабылдаған: Шотаев С.
Орындаған: Абдуалиева Г.
Стк-402**

Жоспар:

- Кіріспе
 - Стоматологиялық науқасты тексеру әдістері.
- Негізгі бөлім
 - Негізгі тексеру.
- Қорытынды.
- Пайдаланған әдебиеттер

Стоматологиялық науқасты клиникалық тексерудің негізгі мақсаты-дәрігер-стоматологқа келген адамның ауруын дұрыс анықтап, тиімді емдеу әдісін таңдап алу және оны жоғары деңгейде жүргізу. Стоматологиялық науқасты тексеру жалпы медициналық қағидаларға негізделе отырып жүргізіледі және бет-жақ аймақтары ағзаларының жағдайын тексеру науқасты жалпы тексерудің маңызды бір тізбегі болып саналады.

Ортопедиялық стоматология клиникасындағы науқасты қарап тексеру әдістері

Клиникалық:

Сұрап тексеру (анамнез)

Қарап тексеру

Параклиникалық:

Аспаптық

Зертханалық (лабораториялық)

Рентгенологиялық

Клиникалық зерттеу әдістері:

Сұрап тексеру
(анамнез)

Бет әлпетін
қарап тексеру

СТЖБ-ның
және шайнау
бұлшықеттерді
ң жағдайын
анықтау

Ауыз қуысын
қарап тексеру

Науқасты сұрап тексеру (анамнез)

Науқастың шағымы

Науқастың субъективті жағдайы

Науқастың ауру тарихы

Науқастың өмір тарихы

Сұрап тексеру:

Науқасты сұрап тексеру

- Шағымдарды анықтау;
- Шағымдарды нақтылау (детализация);
- Аурудың басталуын және дамуын анықтау;
- Аурудың ағымын бағалау;
- бұрын жүргізген емнің нәтижесін қарау.

Қарап тексеру:

Қарап тексеру әдісінің негізгі мақсаты-дәрігер-стоматологқа шағым айта келген адамның бет-жақ аймағындағы патологиялық үрдісті анықтау. Бет әлпетін сырттан қарау:

- Науқастың жалпы жағдайы (**habitus**);
- Беттің тепе-теңдігін (симметриясын);
- Терінің түсін;
- Еріннің қызыл жиегінің, мұрын-ерін қатпарларының айқындалуы
- Тыныс алуын(мұрынмен және ауызбен), жұтынуын тексеру

Аурудың анамнезі (morbi):

- Қашан ауру басталды (бірінші симптомадарды қашан сезді)?
- Ауру қалай басталды?
- Аурудың басталуы немен байланысты?
- Клиникалық белгілері қалай дамиды?
- Ем жүргізді ма?
- Ем нәтижелі болды ма?

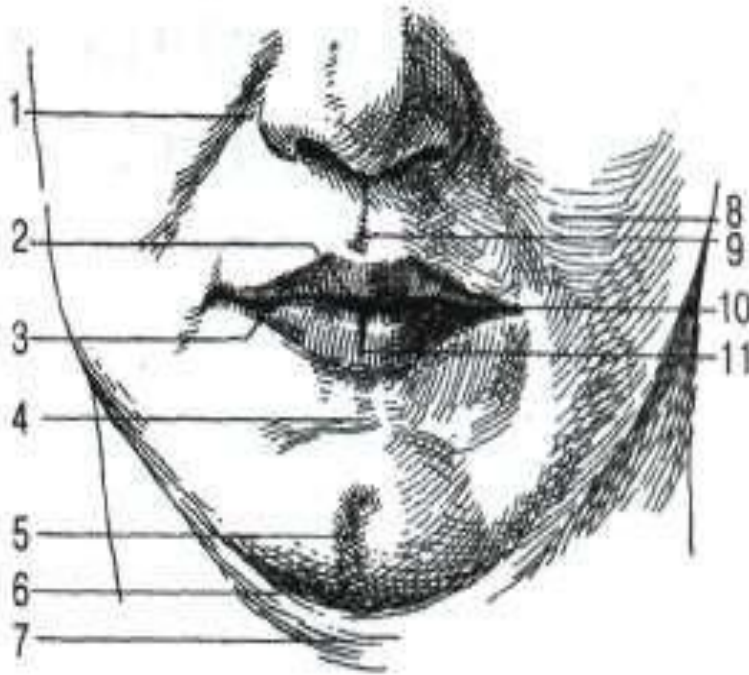
Өмірдің анамнезі (Vitae):

- Туған жері?
- Мекен жайы?
- Өндірісте жұмыс жағдайы?
- Тұрмыстық жағдайы?
- Тамақтандыру ерекшеліктері?
- Бұрын және кәзір қандай аурулармен ауырады (Перенесенные и сопутствующие заболевания)?
- Аллергоанамнез?
- Зиянды әдеттер?

Науқастың бет әлпетін тексеру

- Беттің тері қабатының жағдайы (түсі, тургор, бөртпе, тыртық және т.б.)
- Мұрын ерін, иек қатпарлардың айқындылығы (тегістелген, айқындалған, терең)
- Ауыз бұрыштардың жағдайы (жоғары орналасқан немесе төмен)
- Ерін түйісу сызығы (ауыздықтың бар - жоғы)
- Сөйлеу мен жымию кезіндегі альвеола бөлігінің және алдыңғы тістердің көріну дәрежесі
- Иек жағдайы (тік, шығыңқы, түсіп тұрған, ығысқан)
- Беттің симметриялылығы
- Беттің төменгі бөлігінің биіктігі (пропорциональды, үлкейген, қысқарған)

Беттің төменгі бөлігінің анатомиялық құрылымы

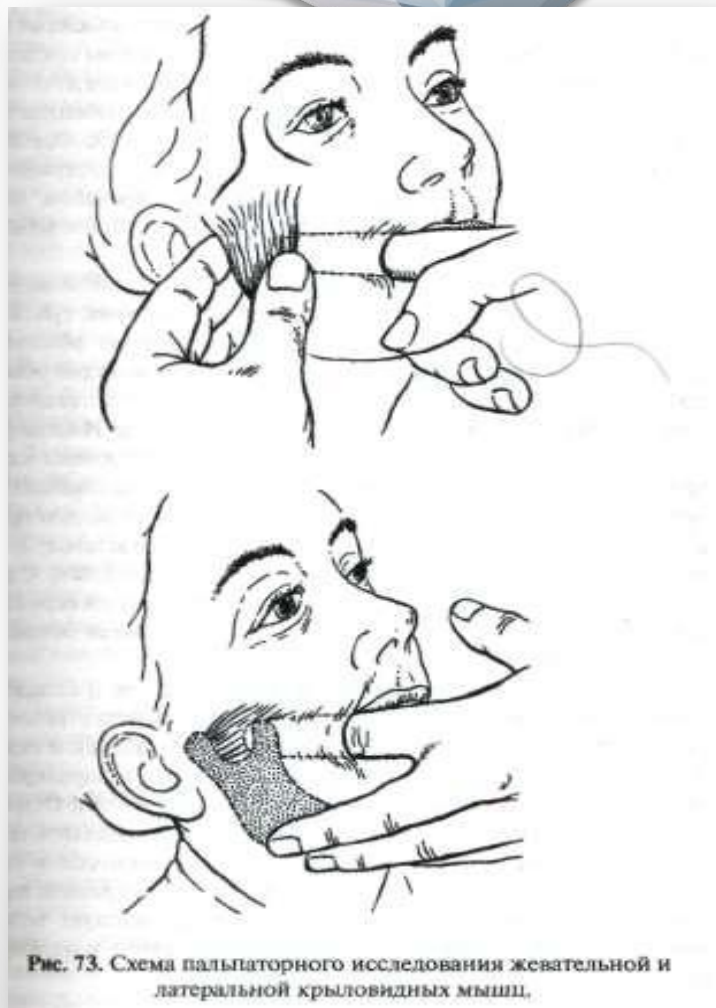

- 1- мұрын ерін қатпары
- 2- жоғарғы ерін төмпешігі
- 3- ауыз саңылауы
- 4- иек қатпары
- 5- иек ойығы
- 6- иек аймағы
- 7- ауыз түбі
- 8- мұрын ерін борозда
- 9- филътрум
- 10- ауыз бұрышы
- 11- төменгі ерін қатпары

СТЖБ мен шайнау бұлшықеттердің жағдайын қарап тексеру

- Анамнез
- Шағымы (буындағы сықырлау, ауру сезім, ауыз ашылуы шектелуі, хруст, бас ауру, есту қабілетінің төмендеуі)
- Ауру тарихы
- Пальпация (буын бастарының бірдей қозғалуы, ауызды ашып, жауып жатқандағы қозғалысы мен болатын сықырлау, ауру сезім немесе хруст)
- Шайнау, самай, медиальды қанатша бұлшықеттерінің пальпациясы

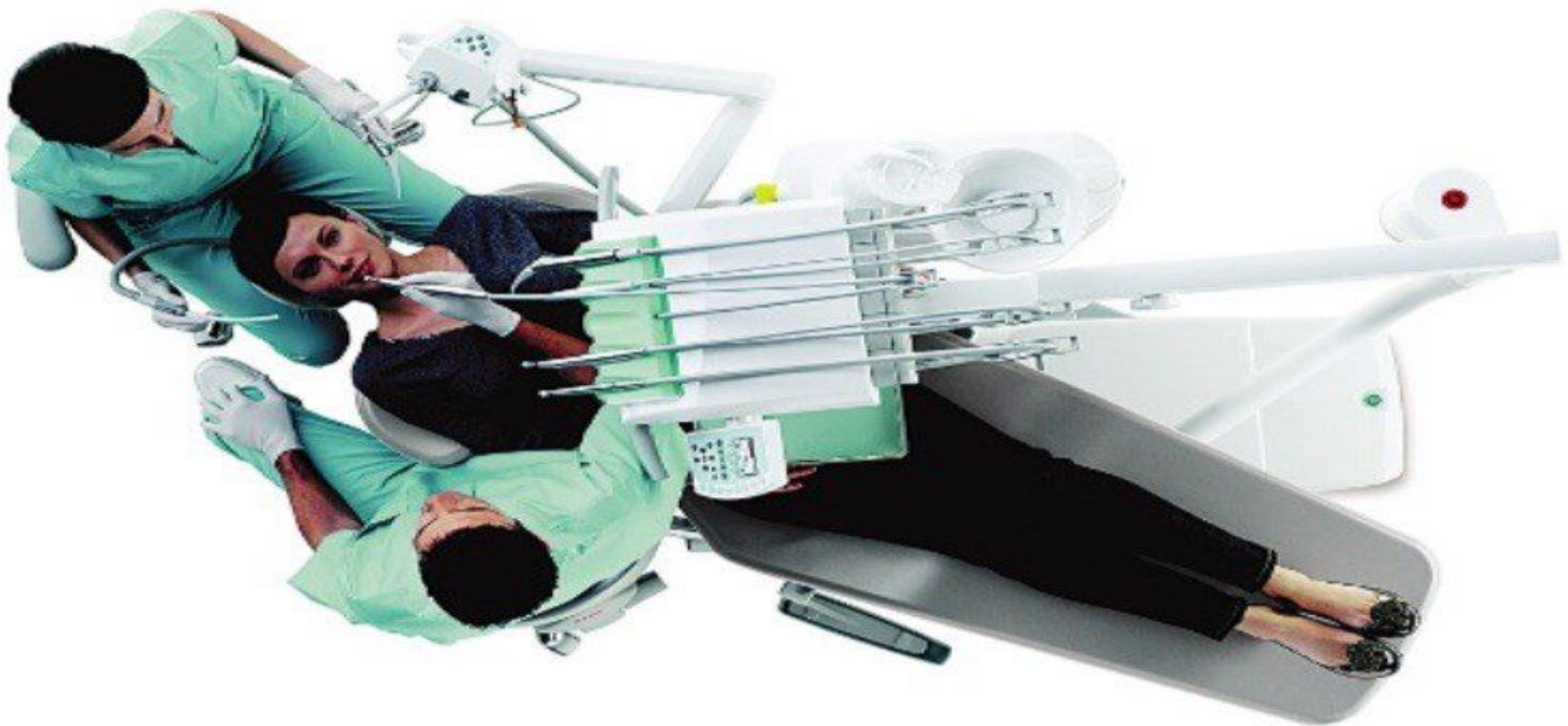
Шайнау бұлшықетін және латеральды қанатша бұлшықетін сипап тексеру үлгісі

- Шайнау бұлшықетін сипап тексеру
- Латеральды қанатша бұлшықетін сипап тексеру

Ауыз қуысын қарап тексеру

- **Ауыз қуысының кілегей қабығының жағдайын анықтау**
(түсі, ылғалдылығы, тыртық, полип, афта, эрозия, жара, петехий, гемангиома, папула, көпіршік және басқа патологиялық өзгерістер)
- **Тістер мен тіс қатарларын қарап тексеру**
(тістің орналасу жағдайы, пішіні, түсі, қатты тіндердің жағдайы, тістің тұрақтылығы, пломба, салма, жасанды сауыттың бар жоғы және клиникалық сапаға сай болуы, тіс қатарының окклюзиялық жазықтығына қарай орналасуы)
- **Тіс қатарының пішінін анықтау**
(симметриялы: U-тәрізді, V-тәрізді, O-тәрізді; асимметриялы, трапеция тәрізді)
- **Тістем түрін анықтау**
- **Пародонт жағдайын анықтау** (қабыну үдісі, патологиялық қалта, сему дәрежесі)
- **Тіссіз альвеолды бөлігін тексеру**

Медициналық этика

- **Этика** – мораль, адамгершілік пен оның таптық мәні туралы ғылым. Этика - кәсіптік тәртіптің дұрыс-бұрысын, жақсылық пен жамандықтың анықтайтын философияның бір саласы деуге болады.
- **Медициналық этика** - медицина қызметкерлерінің өз жұмысында әдептіліктің ролін зерттейтін ілім. Этика мен мораль – қоғамдағы адамдардың мінез – құлқын, олардың бір-біріне және қоғамдық құндылыққа деген қарым – қатынасын реттейтін ережелерге қажеттіліктен туған қоғамдық сананың формасы болып табылады. Медициналық этика біздің дәуірге дейінгі 1500 жыл бұрын қолданылып келеді. Көптеген медициналық анттардың негізінде бүгінгі күні дүниежүзіндегі барлық елдерде қабылдайтын анттардың бірі «Гиппократ анты», ол 2400 жыл бойы әйгілі.

Медициналық этикада келесі принциптер қолданылады:

- 1. Жеке адамды құрметтеу.
- 2. Автономия.
- 3. Жақсылық жасау.
- 4. Зиян келтірмеу.
- 5. Шындықты айту.
- 6. Құпияны сақтау.
- 7. Әділдік.

Деонтология

- Медициналық этиканың бір бөлігі – деонтология. Деонтология грек тілінен аударғанда - «тиісті» деген мағынаны білдіреді. Деонтология– басқа салаларға қарағанда, медицина мен тәжірибелік денсаулық сақтау саласына өте тән қажетті ғылым.
- Медициналық қызметкерлердің күш-жігері тек науқасты емдеуге ғана емес, аурудың алдын алуға, адамның денсаулығы мен өмірін қорғауға бағытталған.

Деонтологияның тараулары:

- Мейірбикемен науқастың қарым-қатынасы.
- Мейірбикемен қоғам арасындағы қарым-қатынас.
- Мейірбикемен науқастың туысқандарының ортасындағы қарым қатынасы.
- Мейірбикемен әріптестер арасындағы қарым- қатынас.

Қорытынды

- Қорыта айтқанда қандайда да бір тексеру әдісін жүргізбес бұрын, ең алдымен оның ережесімен, жүргізілу ретімен таныс болу керек. Әрбір науқасқа тексеріс жүргізер алдында, оның көңіл күйіне, шағымына аса сабырлықпен және шын пейілмен назар қойылып тыңдалып содан соң ғана жұмыс барысы басталуы қажет деп ойлаймын. Яғни қысқаша айтқанда әрбір істің бастамасы, оның соңғы нәтижелік көрсеткіші деп білем.

A pair of surgical forceps with a circular mirror-like lens is the central focus. The background is a blurred array of various medical instruments, including what appears to be a scalpel and other forceps, all in shades of blue and white. The overall scene suggests a sterile medical environment.

**Назарларыңызға
рахмет!**